

Dommermangel

Mange vil have bemærket, at der i de seneste uger har været en besynderlig diskussion mellem Dansk Fodbolddommer-Union og Dansk Boldspil-Union, ikke mindst i den avis, som er et tillæg til Tipsbladet. Det har handlet om, hvor mange dommere vi mangler i Danmark, og hvad man skal gøre ved det. På den ene side siger man 800, og på den anden side siger man 400. Det er lidt som at sammenligne Rundetårn og et tordenskrald: hvad er højest? Jeg har selvfølgelig mine meninger om alt dette (og de er ikke altid lige diplomatiske), men jeg har hele min såkaldte karriere sat en ære i at holde mig ude af alt det politiske og bare have snuden i det faglige spor. Alt andet lige ville også være mærkeligt med et ben i hver lejr. Så det vil jeg fortsat gøre. Men det er jo korrekt, at der mangler dommere, hvis der skal påsættes dommere til samtlige kampe i kongeriget. Der er fremdeles rækker, der er dommerløse, og hvor klubberne selv skal stille med en neutral opmand. Niveauet kan variere fra lokalunion til lokalunion, og der kan være forskellige tilgange til det, afhængig af lokale forhold. Men én ting er sikker: vi kan altid bruge flere dommere. Derfor følger i denne uge det årlige reklameindslag, for det synes lige nu vigtigere end en konkret situation på en eller anden fodboldbane.

Hvis man har fulgt med i klummen her i mere end et år, vil man vide, at der én gang om året kommer et reklameindslag, et jobopslag, eller hvad man nu vil kalde det – nemlig for at gøre opmærksom på, at går man med en dommer i maven, er det ved at være på de stunder, hvor man har chancen. Foråret er over os, selv om det ikke lige er til at mærke på temperaturerne (det var det i hvert fald ikke lørdag eftermiddag i felten, skulle jeg hilse og sige).

Så der kan være tid til at tænke over tingene, før vi kaster os over årets dommergrundkurser, selv om de efterhånden kører nærmest året rundt. Selvfølgelig er det breddefodbolden, som man starter i. Men dommergerningen er til gengæld også et af de steder, hvor man kan komme ganske hurtigt frem i gelederne, hvis talentet er der, og man ikke lader sig kyse væk forinden. Mange vil mene, at man skal have et specielt masochistisk gén for at lade sig friste, men fordelene opvejer i den grad ulemperne, selv om det selvfølgelig ikke bare er rosenrødt det hele.

Nogle hæfter sig ved de voldssager, som desværre engang imellem rammer overskrifterne. Ingen tvivl om, at enhver sag af den type er én for meget, og det skal heller ikke bagatelliseres. Omvendt skal man huske, at med alle de breddekampe, der afvikles hver uge, er det forsvindende få tilfælde, der ender i ballade. Selvfølgelig er der en risiko for at være det forkerte sted på det forkerte tidspunkt, men det er der jo også i trafikken eller på vej hjem fra en bytur fredag aften. Er man alligevel så forbandet uheldig at løbe ind i en problemkamp, er der professionel hjælp at hente.

Der er i skrivende stund i omegnen af 3.500 dommere tilmeldt DBU – heraf cirka 80 kvindelige. Det er en fornuftig fremgang og betyder heldigvis, at den kurve er knækket, som ellers kun så ud til at gå i den forkerte retning. Karakteristisk for de seneste år har været, at der har været mange unge mennesker, der har meldt sig ind i klubben – og tager man integrationsbrillerne på, er der rigtig mange, der ikke hedder Hansen til efternavn. Det er fantastisk glædeligt, også set i et større perspektiv, og det er bestemt ikke dem, der er mindst aktive eller mindst lærevillige.

Det lyder jo egentlig som et pænt stort antal, men ikke desto mindre er der hver weekend mange kampe, der afvikles uden autoriserede dommere. Det er jo ikke alle dommerne, der konstant står og tripper for at komme til, og arbejde, familie m.v. skal også passes ind. Så det er ikke alle på listen, som er lige aktive, og generelt er der en tendens til, at dommere tager færre opgaver, end de gjorde engang – også fuldt forståeligt med alle de andre gode tilbud, som der er. I de gode gamle dage – hvornår det så ellers var, men så lad os da sige 'i min tid' - var det ikke noget særsyn, at en dommer klarede to kampe lørdag, to kampe søndag og så lidt aftenkampe i løbet af ugen, men det er en dommertype, man efterhånden skal lede længe efter, selv om der i alle geografiske områder er ildsjæle, der skal have deres daglige fix og nærmest får det fysisk dårligt, hvis de ikke får deres kamp.

Men det er nok et tidens tegn, at samfundsstruktur og familiemønstre har ændret sig, og det har mentaliteten og de mulige tilbud også. Hvis man kan sidde hjemme i varmen og lege elitemanager på pc'en i den nyeste FIFA-udgave, kan det være svært at sælge idéen om regnvejrskampen udendørs en meeeget tidlig søndag morgen med en flok ikke altid lige nemme spillere. Så der skal kæmpes mere for at tiltrække nye dommere – og ikke mindst kæmpes for at få dem til at blive i gamet. Der bliver rekrutteret et pænt antal dommere hvert år, men det er stadig svært at holde trit med afgangene – for der falder jo også nogle fra i den anden ende efter et langt livs tro tjeneste. Faktisk er der ikke nogen formel aldersgrænse, så man kan blive ved hinsides de 70 år, hvis man i øvrigt lige klarer en årlig fysisk test, som har til formål at kontrollere den fysiske basisformåen, ikke mindst af hensyn til dommerens eget helbred..

Hvilken målgruppe skal man så forsøge at indfange ? Det er jo ikke dommere omkring de danske fodboldbaner, som vi mangler. Dem har vi i den grad rigeligt af – lige fra forældre til bedrevidende trænere, og begge parter med en varierende grad af tunnelsyn. Problemet er bare, at de personer, som synes at have det øjensynlig største overblik tit befinder sig uden for kridtstregerne. Det ville være herligt at få nogle af dem ind i folden, men andre målgrupper er nok mere oplagte.

En del er fodboldspillere, som løber ind i en skade, men som stadig gerne vil bevare tilknytningen til spillet og samtidig få rørt sig. Det kan godt være, at regelkendskabet fra start ikke er til guldmedalje og der skal ske noget aflæring af de ting, som man tror, at man ved efter et langt liv som spiller - men i sidste ende hjælper reglerne ikke ret meget, hvis man ikke har følingen. Dommervirksomhed er uendeligt meget mere end regler – det er situationsbestemt ledelse og anvendt psykologi på adskillige planer, blik for spillet, krisehåndtering og tackling af det uventede. En anden målgruppe er dem, der tidligt opdager, at spillertalentet måske ikke rakte helt så langt, som de havde håbet. Måske kan man på dommersiden endda nå væsentlig længere, end man ville som spiller. Man skal lige i første omgang overleve ikke længere at være medlem af et trygt holdfællesskab - og det kan være svært nok pludselig at føle sig som den ensomste mand i verden. Det er faktisk den største showstopper – at gå fra at være en del af et fællesskab til på banen at være helt alene. Til gengæld opdager man, at der også er et dommerfællesskab, selv om man er alene om en kamp, og fællesskabet ikke ved første øjekast er så synligt. Rundt omkring i lokalunioner og dommerklubber gør man rigtig meget for at holde fast i de nye og hjælpe dem over de første barrierer og frustrationsoplevelser.

Hvis man kun ser på pengene, kan man snildt finde andre ting at foretage sig i fritiden, som kan skæppe mere i kassen, men der er nu alligevel et par pointer. Honoraret fastsættes efter, hvad der kan snige sig under skattereglernes loft, så det kan blive til et pænt lille skattefrit beløb, selvfølgelig afhængig af aktivitetsniveauet. I øjeblikket indbringer en 90 minutters-kamp omkring 250 kroner, og dertil kommer så kørselsgodtgørelse efter den høje takst, p.t. 3,51 kr. pr. kilometer. Og pointen er, at netop fordi indkomsten ikke er skattepligtig, påvirker den heller ikke SU, efterløn eller andre offentlige ydelser, så dommerhonorarer kan give et fint supplement f.eks. for en studerende. Andre lægger beløbet i den store sparegris til familiens ferie. Men ser man bort fra pengene, er der andre og nok i virkeligheden større fordele. Man får en god del motion og er nødt til at holde sig i nogenlunde anstændig form, og ikke mindst får man redskaber til sin personlige udvikling. Leder- og konfliktløsningsegenskaber bliver i den grad trænet med mennesker af alle aldre, faconer og kulører – og mange dommeregenskaber kan man ofte i et eller andet omfang overføre til sit civile arbejde eller sin uddannelse.

Et typisk dommerkursus afvikles over cirka 12 teoritimer. I disse COVID-tider køres der også et stigende antal online-kurser. Herefter kommer tre uddannelseskampe, hvor man bliver fulgt af en vejleder. Eksamen er en multiple choice-test foran pc'en med vurdering af videoklip og efterfølgende tilbagemelding fra en instruktør. Det vejledende beståelseskrav er 25 rigtige ud af 40 spørgsmål, og en hitrate på 60 % af kendelserne kan vel ikke siges at være decideret urimeligt, hvis man overfører det til dommerne på banen. Efter bestået prøve vil der normalt ligge nogle ungdomskampe og vente, lidt afhængig af ens egen alder - og igen vil der, afhængig af lokale forhold, være folk parat på sidelinjen til at sikre en god start. Prisen for kursus og eksamen er typisk i omegnen af 500 kroner (her er for en gangs skyld noget, som er blevet meget billigere den seneste håndfuld år). Det kan lyde som en stor startinvestering, for der skal jo også noget tøj på kroppen - men der er rigtig mange lokale modeller, der kan mildne lidt på det – og selv 500 kroner er jo tjent hjem ved et par kampe). Ét er, at man mange steder som klubmedlem vil kunne få et tilskud (så har klubben også nogen til at hjælpe med de såkaldte dommerløse kampe), men der findes også rabatmodeller, mulighed for afbetaling via de kampe man dømmer, sågar nogle steder tilbagebetaling af en del af beløbet, hvis man dømmer et vist antal kampe det første år.

Har du nu, kære læser, fået interesse for at blive dommer eller bare blive klogere (eller kender du nogen, som du mener kunne trænge til at blive det), så kontakt nærmeste lokalunion for at høre, hvornår næste kursus afvikles i lige dit område. De flinke mennesker på www.dbu.dk hjælper uden tvivl gerne til med at få dig gelejdet hen på det rigtige skrivebord. Vil man bare være klogere uden ambitioner om et dommerkursus - uanset om man er en fodboldklub, en flok avisjournalister, en TV-station eller andet - så rykker vi også gerne ud nogle timer med lovmæssig førstehjælp og tager nogle typiske faldgruber eller highlights fra loven. Det behøver bestemt heller ikke være kedeligt. Har det interesse, så kontakt enten DBU eller lokalunionen.